

Brussel, 10 februari 2021

Geachte minister-president,

Als bijlage vindt u ten behoeve van de Vlaamse Regering, de resolutie over de versterking van de dienstenexport in Vlaanderen.

Deze resolutie werd door het Vlaams Parlement aangenomen op 10 februari 2021.

Met de meeste hoogachting,

Martine GOOSSENS,
griffier

Liesbeth HOMANS,
voorzitter

De minister-president van de Vlaamse Regering
1000 BRUSSEL

RESOLUTIE

over de versterking van de dienstensector in Vlaanderen

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de rapporten 'Internationale handel in diensten en de positie van Vlaanderen' van 2013, 'Het potentieel van de Belgische dienstexport: een sectorale en bilaterale studie' van 2014 en 'Het potentieel van de Vlaamse dienstensector' van 2015 die de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) in opdracht van het Steunpunt Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking heeft opgesteld en die aantonen dat de Vlaamse dienstensector nog heel wat exportpotentieel heeft;
 - 2° het Voka-rapport 'Hoe halen we het volle potentieel uit onze dienstexport' van 15 januari 2020 (Voka: Vlaams netwerk van ondernemingen);
 - 3° het feit dat het Vlaamse aandeel ruim 82 procent van de totale Belgische uitvoer bedraagt;
 - 4° het feit de Vlaamse economie voor ongeveer 23 procent uit dienstenactiviteiten bestaat. Dat aandeel, dat in 2008 nog 39,9 miljard euro bedroeg, was in 2016 al gegroeid tot 58,9 miljard euro;
 - 5° de vaststelling dat de handel in diensten in belangrijke mate is toegenomen door technologische ontwikkelingen, het toegenomen belang van diensten gekoppeld aan goederenexport, en de deregulering en liberalisering van dienstenmarkten;
 - 6° de sterke afname van de totale Vlaamse export door de coronacrisis en het feit dat de export in 2020 voorlopig 8,3 procent lager uitkomt dan in dezelfde periode in 2019 en daarmee de grootste klap ooit incasseerde sinds 2002;
 - 7° het feit dat de internationale diensthandel in Vlaanderen ondanks de internationalisering van diensten nog beperkt blijft;
 - 8° de toenemende vraag naar hoogkwalitatieve en specifieke dienstverlening wereldwijd, in het bijzonder in de opkomende economieën;
 - 9° de strategienota van de Vlaamse Regering van november 2016 over een Vlaamse handels- en investeringsstrategie;
 - 10° de visienota van de Vlaamse Regering van 7 februari 2020 over de Vlaamse uitgangspunten voor de brexitonderhandelingen, waarin de Vlaamse Regering pleit voor een zo ambitieus mogelijk model, idealiter zonder tarifaire en niet-tarifaire barrières voor de handel in goederen en diensten;

- overwegende dat:
 - 1° Vlaanderen een van de meest geglobaliseerde economieën ter wereld heeft en de Vlaamse export een belangrijke motor is van tewerkstelling en welvaart;
 - 2° Vlaanderen als open economie moeilijke tijden beleeft, en de Vlaamse export onder druk staat en geconfronteerd wordt met steeds meer handelsbeperkende maatregelen;
 - 3° dienstenactiviteiten een niet te onderschatten onderdeel zijn van de totale toegevoegde waarde van de Vlaamse economie, alsook een belangrijke bron van tewerkstelling;
 - 4° het aandeel van de dienstensector in Vlaanderen (en in de wereldeconomie) stijgt en de internationale handel in diensten ook in belangrijke mate bijdraagt aan het aandeel van geëxporteerde goederen;
 - 5° de doorgedreven digitale ontwikkeling en connectiviteit vragen om nieuwe manieren van produceren, om nieuwe producten en diensten, en om nieuwe businessmodellen;
 - 6° een doorgedreven internationalisering van de dienstenhandel kan leiden tot een hogere efficiëntie en productiviteit, meer performante en efficiëntere dienstverlening, en een indirecte versterking van de Vlaamse industrie;
 - 7° Vlaanderen op dat vlak over veel potentieel beschikt. Daarvan getuigen de vele kleinere bedrijven die internationaal actief zijn, de 'born globals', die sterk staan in sectoren als telecommunicatie, informatica en technische diensten, of de talrijke innoverende kmo's die de eerste stappen naar internationalisering zetten (kmo: kleine of middelgrote onderneming);
 - 8° veel bedrijven met een of meer vestigingen in Vlaanderen hun hoofdzetel in Brussel hebben en dienstverleners in de regel een grote mobiliteit kennen, wat een belangrijke verklarende kanttekening is bij de (numeriek) lagere score van Vlaanderen voor dienstenexport;
 - 9° kennisintensieve diensten een groot exportpotentieel hebben en hoogwaardige werkgelegenheid creëren. Een betere toegang tot diensten en een ruimer aanbod van diensten draagt bij tot de industriële activiteit en de export van goederen;
 - 10° vergelijkende studies aantonen dat andere landen betere groeiprestaties laten zien in de export van diensten met hoge toegevoegde waarde;
 - 11° de Vlaamse dienstenexport zich vandaag geografisch vooral situeert in de buurlanden Nederland, Duitsland, enkele hoogtechnologische kleine economieën in Europa en de opkomende BRIC-landen, en een sterk groeipotentieel heeft in de West-Europese markten en in Noord-Amerika, alsook in de groei landen in Oost-Europa, Zuid-Amerika en Azië (BRIC: Brazilië, Rusland, India, China);
 - 12° de Vlaamse handel in diensten zich vandaag sectoraal in hoofdzaak situeert in activiteiten en dienstverlening in de transport- en vervoerssector, voor andere sectoren beperkt blijft tot enkele actieve dienstenexporteurs en vandaag relatief weinig activiteit toont in sectoren voor commerciële diensten;
 - 13° een bredere geografische spreiding van de dienstenexport, een grotere aanwezigheid in nieuwe markten en een grotere sectorale diversificatie de Vlaamse dienstenexport in het bijzonder en de Vlaamse internationale concurrentiekracht in het algemeen alleen maar kunnen ondersteunen en versterken;
 - 14° heel wat leveranciers van diensten aarzelen om de stap te zetten naar internationalisering en export wegens het maatwerk, de vele handelsbelemmeringen en de vaak moeilijke afstemming met buitenlandse wetgeving en regelgeving;

- 15° door de veeleer beperkte Vlaamse markt het voor groeiende Vlaamse dienstenbedrijven noodzakelijk is om te internationaliseren en te exporteren;
 - 16° financiële diensten, bouw- en baggerdiensten, maritieme diensten, professionele diensten, ingenieursdiensten, distributie, transport en logistieke diensten, milieudiensten zoals afvalbeheer, klimaatmitigatie en/of -adaptatie, en bodemonderzoek en -sanering, alsook telecomdiensten voor Vlaanderen van offensief belang zijn in de bilaterale, plurilaterale en multilaterale vrijhandelsonderhandelingen en dat digitale handel een niet meer weg te denken pijler is waarop de Vlaamse economie zich in de volgende decennia verder zal ontwikkelen;
 - 17° Vlaanderen een grote pleitbezorger is van de opening van de internationale markt van overheidsopdrachten, daar de opening van overheidsopdrachten niet altijd wederkerig is;
 - 18° audiovisuele diensten, culturele diensten, onderwijsdiensten en gezondheids- en welzijnsdiensten door Vlaanderen als gevoelige dienstensectoren worden beschouwd en daardoor gepaste bescherming verdienen zonder dat die diensten a priori uit bilaterale vrijhandelsonderhandelingen uitgesloten worden. Vlaanderen is in dat verband ook voorzichtig als het over toekomstige diensten gaat, omdat het nog niet bekend is welke regelgeving die diensten nodig zullen hebben om volledig tot ontwikkeling te komen;
 - 19° over de culturele en audiovisuele diensten niet onderhandeld kan worden in een vrijhandelsakkoord. Culturele en audiovisuele diensten hebben immers een dubbele natuur, omdat ze de culturele verscheidenheid van landen en regio's weerspiegelen, en tegelijk ook welvaart en werkgelegenheid creëren. Ook onderwijs is opgenomen in de lijst van diensten waarvoor geen bijkomende verbintenissen mogen worden genomen in het kader van een handelsakkoord;
 - 20° Flanders Investment & Trade (FIT) de laatste jaren heel wat inspanningen heeft geleverd voor de internationalisering van de dienstenbedrijven;
 - 21° Vlaams minister-president Jan Jambon in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme van 4 februari 2020 al aangaf dat hij aan FIT de opdracht had gegeven "om zijn aandacht niet te verleggen maar uit te breiden en wat meer aandacht te geven aan dienstenexport, niet ten koste van het andere, maar 'on top off'";
 - 22° exportcijfers over diensten alleen op nationaal niveau beschikbaar zijn, maar dat voor de Vlaamse dienstenhandel bruikbare en betrouwbare statistieken ontbreken;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
- 1° de nodige impulsen te geven aan de groei en competitiviteit van de Vlaamse dienstensector en daartoe een resultaatgericht en efficiënt beleid uit te werken, op basis van de bestaande drempels, dat zorgt voor een maximale ontwikkeling van het potentieel van de Vlaamse dienstenexport, dat bijdraagt tot een versterking van de internationale concurrentiekracht van de dienstensector in Vlaanderen en dat meer Vlaamse dienstenaanbieders ertoe aanzet om de stap naar internationale markten te zetten;
 - 2° nog sterker in te zetten op de internationalisering van Vlaamse bedrijven en specifiek van kmo's (ook de kleine ondernemingen), onder meer in groeitrajecten, door te zorgen voor de nodige informatie en begeleiding bij de ontwikkeling van exportstrategieën en door ondernemingen te ondersteunen en te begeleiden bij het aanboren van nieuwe markten, bijvoorbeeld via handelsmissies en lokaal advies;

- 3° de dienstverlening van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) en van FIT af te stemmen op de concrete behoeften van Vlaamse dienstenbedrijven die willen exporteren, en de samenwerking tussen beide agentschappen te versterken om te komen tot een geïntegreerde aanpak;
- 4° in te zetten op die markten waar het potentieel van de Vlaamse dienstensector momenteel nog niet volledig wordt benut, en op die manier te streven naar een betere en bredere spreiding van geografische afzetmarkten, en de aanwezigheid en exportprestaties in de opkomende economieën te stimuleren;
- 5° sterker in te zetten op de internationale aanwezigheid van Vlaamse dienstleveranciers, en een diversificatie van dienstenactiviteiten en sectoren, en naast de traditionele Vlaamse dienstensectoren ook meer in te zetten op meer innovatieve en creatieve diensten;
- 6° op internationaal niveau en bij de EU te blijven pleiten voor een verdere deregulering van het dienstenverkeer, voor het wegwerken van hindernissen en handelsbelemmeringen, en voor een afbouw of harmonisatie van die reguleringen;
- 7° te streven naar een grotere markttoegang voor Vlaamse dienstenbedrijven via handelsakkoorden;
- 8° werk te maken van een regionalisering van handelsstatistieken voor diensten en van de ontwikkeling van bruikbaar en betrouwbaar cijfermateriaal over de Vlaamse dienstensector en dienstenhandel, zodat beleidsondersteunend onderzoek mogelijk wordt;
- 9° Vlaanderen te profileren als een aantrekkelijke locatie voor buitenlandse investeringen in dienstenactiviteiten;
- 10° ook na de brexit aandacht te blijven vragen voor een vlotte economische mobiliteit tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk.

AANGENOMEN DOOR HET VLAAMS PARLEMENT,

Brussel, 10 februari 2021.

Griffier,

Voorzitter,